

Årsredovisning 2024

Hjälpmedelnsämnd-

-gemensam nämnd för

Värmlands kommuner och Region Värmland

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Nämndens uppdrag	4
3 Händelser av väsentlig betydelse	5
4 Nämndens resultatmål	6
5 Uppföljning av politiska beslut och uppdrag	Fel! Bokmärket är inte definierat.
6 Viktiga förhållanden för nämndens resultat och ekonomiska ställning	15
7 Internkontroll.....	15

1 Sammanfattning

I Hjälpmedelsnämndens årsredovisning 2024 följs det nämnden beslutat i sin planering inför 2024 upp. Årsredovisningen innehåller redovisning, analys och bedömningar av måluppfyllnad för nämndens resultatmål respektive nämndens resultat och ekonomiska ställning.

Sammanfattande bedömning måluppfyllelse

Effekt mål	Resultatmål	Bedömning
God, jämlik och jämställd hälsa	God hjälpmedelsförsörjning utifrån individens behov	Uppnås
Hållbar organisation	Ekonomi i balans	Uppnås inte
	Hållbar arbetsmiljö	Uppnås delvis
	Vi bidrar till hälsosamma miljöer	Uppnås

Hjälpmedelsnämndens verksamhet har under året rullat på med utbildningar, upphandlingar och annat i vanlig ordning. Nätverket för hjälpmedelsfrågor har möjliggjort samverkan mellan huvudmännen vilket bidragit till ett resurseffektivt arbete och säkerställning att alla arbetar på ett liknande sätt för värmlänningen. Extra fokus har lagts på hantering av livslängd på hjälpmedel då EU-direktivet MDR (Medical Device Regulation) har tydliga krav på detta. Den tekniska beredskapen avslutades under året, ett gemensamt önskemål från samtliga huvudmän. Kommunernas utvecklade arbetssätt gör att behovet att den tekniska beredskapen inte länge finns.

Nämndadministrationen har arbetat vidare med aktiviteterna i handlingsplanen för ökad närvaro. Bland annat har vissa kontaktuppgifter setts över och nya ledamöter informeras om vikten att både delta på sammanträden och regelbundet stämma av med berörda parter inom kommunen eller regionen. Nämnden bjöd även in Nätverket för hjälpmedelsfrågor till en workshop i syfte att lägga en grund för utökad samarbete.

Hjälpmedelsnämnden har under året beslutat att ta bort möjligheten att förskriva tyngdtäcken. Beslutet fattades utifrån det nationella medicintekniska rådets rekommendation. Hjälpmedelsnämnden beslutade samtidigt att tydligt kommunicera att möjligheten för utprovning av tyngdtäcken för barn och kompetens inom området ska kvarstå.

Verksamheten har påverkats av den tuffa ekonomiska situation som både regionen och många kommuner lider av.

Resultatmålet God hjälpmedelsförsörjning utifrån individens behov bedöms vara uppnått för 2024 med det fortsatta undantaget för bedömning inför förskrivning av elektriska rullstolar där väntetiden fortsatt är längre än önskat. Det bör framhållas att nämndens uppdrag för elrullstolar endast gäller upphandling och beslut om gemensamma riktlinjer. Budget för elrullstolar ligger under hälso- och sjukvårdsnämnden.

Sammanfattning resultat och ekonomisk ställning

Utfall avvikelse mot budget (överskott/underskott [-] i mnkr)	Förändring utfall jämfört föregående år (ökning/minskning [-] mnkr)
-0,121	0,403

Avvikelse mot budget avser främst personalkostnader 91 tkr (-1,67 %) där sociala avgifter varit högre än planerat, jämfört med 2023 så ökar sociala avgifter med 253 tkr. Men även högre kostnader för inköp av övriga verksamhetskostnader 30 tkr (-2,62 %).

2 Nämndens uppdrag

Hjälpmedelsnämnden är en gemensam nämnd för alla kommuner i Värmland och Region Värmland.

Hjälpmedelsnämndens mål är att säkerställa att personer med funktionsnedsättningar får utprovade personliga hjälpmedel som kompenserar helt eller delvis för den nedsatta funktionen. Hjälpmedel ska förskrivas på lika villkor till de som behöver dem, i hela Värmland.

Hjälpmedelsnämnden bidrar till resurseffektivitet genom gemensamma upphandlingar och utbildningsinsatser, samt genom gemensam administration inklusive teknisk beredskap och lagerhållning. I nämndens verksamhet sker omvärldsspaning och erfarenhetsutbyte.

Verksamheten regleras genom:

- *Avtal om samverkan i gemensam hjälpmedelsnämnd (HMN/230038, reviderad 2024)*
- *Reglemente, Hjälpmedelsnämnden i Värmland (HMN/230038, reviderad 2024).*
- *Styrdokument för förskrivning av hjälpmedel (LK/071922)*
- *Hjälpmedelpolicy (beslutad av Hjälpmedelsnämnden 2015-04-01, reviderad 2019)*

Hjälpmedelsnämnden arbetar bidrar till att skapa det Värmland vi vill ha och behöver i enlighet med vår överenskomna Värmlandsstrategi. Nämnden bidrar starkast till insatsområdet *Förbättra livsvillkoren* och målen *god och jämlik hälsa, ökad tillit* och *robust samhälle*. Nämndens arbete bidrar också till social hållbarhet vilket innebär att grundläggande mänskliga behov uppfylls och att varje individ, utifrån sina förutsättningar har likvärdiga möjligheter till ett gott liv och att delta i samhället.

Nämndens uppdrag är en av förutsättningarna i omställningsarbetet till en Nära vård. I Nära vård är det personcentrerade förhållningssättet en grundpelare vilket innebär att utgå från invånarens individuella förutsättningar, förmågor och behov. För hjälpmedelsnämnden innebär det att tillse att de individer som bor i Värmland får individuellt anpassade hjälpmedel, utifrån vad som är viktigt för just den personen. I Nära vård är hälsofrämjande och förebyggande insatser det mest effektiva för både individen och för samhället. Individuellt anpassade hjälpmedel som stödjer individer att klara av vardagen är både en hälsofrämjande och förebyggande insats.

Öppenhet för nya arbetssätt som stödjer utveckling inom området genomsyrar nämndens arbete.

3 Händelser av väsentlig betydelse

Medicintekniska direktivet

Det medicintekniska direktivet (MDR) som är en EU-förordning har påverkat och kommer att påverka arbetet mycket. Ett stort arbete har lagts och kommer att läggas på att tolka och anpassa verksamheterna med nya dokument, rutiner och arbetssätt för att följa detta direktiv. Ett stort arbete pågår i nämnden med kommunerna och delar av region för att arbeta med livslängdsbegreppet på hjälpmedel.

Förskrivning av tyngdtäcken

Möjligheten att förskriva tyngdtäcken för vuxna och barn har tagits bort i enlighet med det nationella medicintekniska rådets (MTP-rådet) rekommendation.

Upphandling av Inkontinenshjälpmedel

En ny upphandling av inkontinenshjälpmedel gjordes under året och utfallet gav delvis ett nytt sortiment vilket gjorde att ett antal patienter fick byta skydd. Detta har i några ärenden skapat merarbete för patienterna och ett missnöje. Uppföljning har skett individuellt där synpunkter och avvikelser har tagits vidare i regionen och kommunerna. Verksamheten har också sett över arbetssätt och återigen tydliggjort roller för att få ett bättre flöde i processerna.

Teknisk beredskap

Den gemensamma tekniska beredskapen avslutades under året. Det var ett gemensamt önskemål från alla huvudmännen till följd av få inkomna ärenden till beredskapen vilket är en följd av utvecklade arbetssätt och rutiner hos huvudmännen.

Gemensam workshop för nätverket och nämnden

Under hösten genomförde nämnden en workshop tillsammans med nätverket för hjälpmedelsfrågor. Syftet och mål med workshopen var att lägga grunden till utökad samarbete genom att tydliggöra uppdragen och ha en öppen dialog. Workshopen blev uppskattad och det finns önskemål från båda parter att fortsätta ha gemensamma möten.

Revidering av reglemente och avtal

Under året godkände samtliga huvudmän förslag till reviderat avtal och reglemente. Revideringen innebär att både avtal och reglemente numera har korrekt laghänvisningar och tydligare beskriver nuvarande arbetssätt. Vissa redaktionella ändringar är också gjorda.

4 Nämndens resultatmål

Redovisning av bedömning av och prognos för måluppfyllelse görs enligt följande:

- Uppnås (grönt)
- Uppnås delvis (gult)
- Uppnås inte (rött)

4.1 Effektmål: God, jämlik och jämställd hälsa

4.1.1 Resultatmål: God hjälpmedelsförsörjning utifrån individens behov

Beskrivning

Hjälpmedelsnämndens uppdrag utgår från ett samverkansavtal mellan Region Värmland och länets kommuner.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

- Mål 3: God hälsa och välbefinnande
- Mål 5: Jämställdhet
- Mål 10: Minskad ojämlikhet

Bedömning av måluppfyllnad

 Uppnås

Kommentar

Bedömningen är att resultatmålet kommer att kunna uppnås under året.

4.1.1.1 Indikator: Upphandling av hjälpmedel

Beskrivning

Nämnden bidrar till regionens mål god, jämlik och jämställd hälsa genom att administrera gemensamma inköp och upphandlingar med stöd av sortimentgrupper så att det är samma hjälpmedel som hanteras och förskrivs på samma premisser i hela regionen.

Bedömning av måluppfyllnad

 Uppnås

Hjälpmedelsnämnden bidrar till god och jämlik hälsa i hela länet bland annat genom att genomföra gemensamma upphandlingar och inköp.

Hjälpmedelservice deltar i "Sjuklövern" ett samarbete inom sjukvårdsregion Mellansverige. Samarbetet med de gemensamma upphandlingarna bidrar till bättre upphandlingar, bättre priser och en minskad administrativa belastning för både regionerna och kommunerna.

Indikator	Resultat	Mål
Avtal finns inom nämndens alla ansvarsområden	JA	JA

4.1.1.2 Indikator: Gemensamma riktlinjer

Beskrivning

Nämnden fastställer riktlinjer för hjälpmedel som gäller för både för kommunerna och regionen. De gemensamma riktlinjerna ger förutsättningar för god och jämlik förskrivning av hjälpmedel i hela Värmland.

Bedömning av måluppfyllnad

 Uppnås

Hjälpmedelsnämnden bidrar till god och jämlik hälsa i hela länet bland annat genom att arbeta fram gemensamma riktlinjer för de hjälpmedel som hanteras av nämnden.

Indikator	Resultat	Mål
Riktlinjer finns inom nämndens alla ansvarsområden	JA	JA

4.1.1.3 Indikator: Hjälpmedlen ska följa individen.

Beskrivning

Hjälpmedel följer individen vid flytt mellan kommuner i Värmland.

Bedömning av måluppfyllnad

 Uppnås

Varje huvudman/kommun köper in och äger de hjälpmedel som de förskriver till sina innevånare. Målet är att hjälpmedlen ska följa individen vid flytt till annan kommun (huvudman). Det innebär att vid flytt från en kommun till en annan kommun inom Värmland kan individen ta med sig sina utprovade hjälpmedel. Den mottagande kommunen tar över ansvaret för hjälpmedlen.

Indikator	Resultat	Mål	Kvinnor	Män
Hjälpmedel följer individen	JA	JA	Data saknas	Data saknas

Mätmetod och datakälla

Hjälpmedelsservice interna uppföljning

4.1.1.4 Indikator: Erbjudna kompetensutveckling för förskrivare och övrig personal

Beskrivning

Nämnden bidrar till regionens mål god, jämlik och jämställd hälsa genom att anordna gemensam kompetensutveckling för förskrivare och övrig personal.

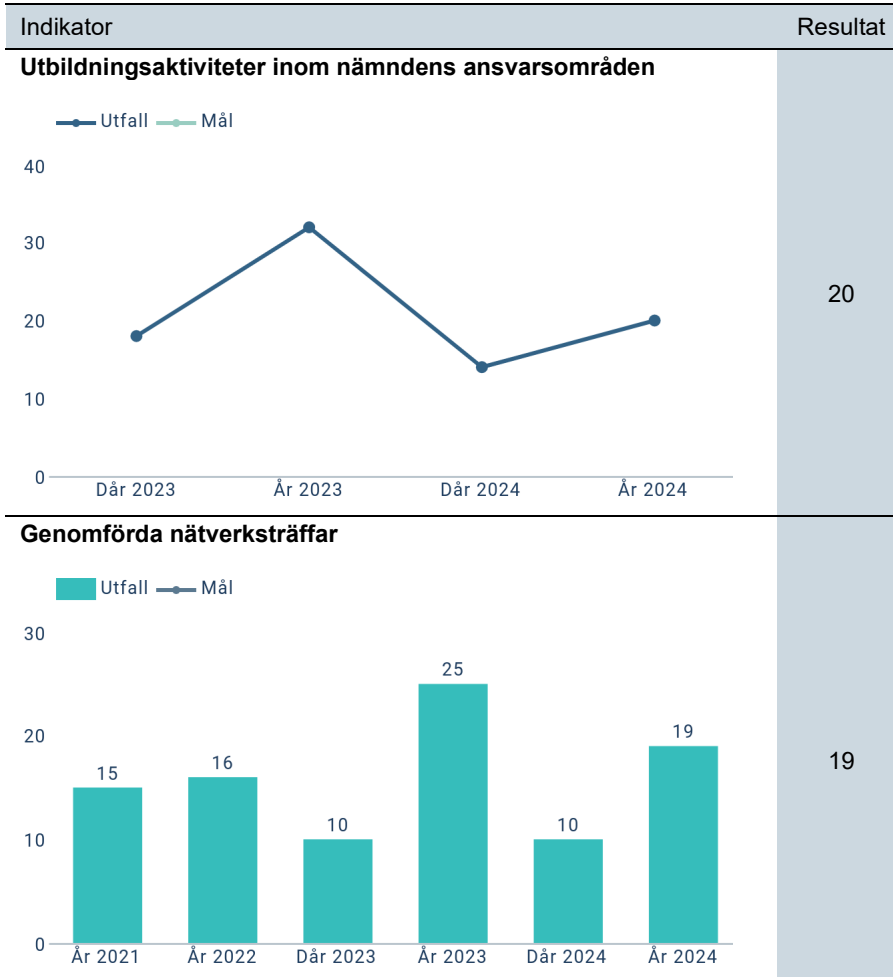
Bedömning av måloppfyllnad

Uppnås

Nämnden bidrar till god och jämlik hälsa i hela länet bland annat genom att kompetenscentrum anordnar:

- gemensamma utbildningar för förskrivare.
- utbildningar i samband med upphandling av hjälpmedel.
- nätverksträffar för förskrivare och andra medarbetare som arbetar med hjälpmedel.

Under 2024 genomfördes 20 utbildningar med fler än 375 deltagare och 19 nätverksträffar ned över 368 deltagare. Till detta tillkommer ett 30-tal olika aktiviteter inom inkontinens såsom föreläsningar, utbildningar och mässor.

Aktiviteter	Status
Aktuella och framtida kompetensbehov	Avslutad
Hjälpmedelsnämnd Enkät har skickats ut, samlats in och sammanställts för att kartlägga behov samt önskemål runt utbildningar. Det förs också en dialog i hjälpmedelsnätverket runt utbildningar. Vi kommer bland annat återuppta de fysiska förskrivarutbildningarna i stället för de digitala utifrån återkoppling som vi fått bland annat genom enkäten.	

4.1.1.5 Indikator: Svara för att ha särskild kompetens.

Beskrivning

Teknisk beredskap handlar om avhjälpande insatser vid akuta nödsituationer, ex. förflyttning för att kunna äta och klara toalettbesök, lägesförändring i säng eller rullstol vid medicinskt behov samt ta sig i och ur säng.

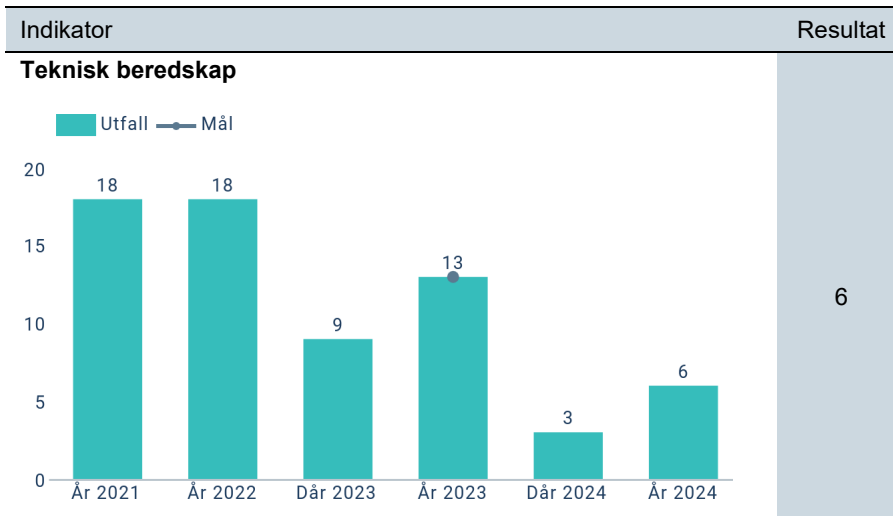
Bedömning av måluppfyllnad

Uppnås

Teknisk beredskap handlar om avhjälpande insatser vid akuta nödsituationer:

- Förflyttning för att kunna äta och klara toalettbesök
- Lägesförändring i säng eller rullstol vid medicinskt behov
- Ta sig i och ur säng

Aktiviteter	Status
Nya regelverket MDR	✓ Avslutad
Under 2024 har vi jobbat med MDR och information samt olika arbeten runt det här. Det har även tagits fram ett livslängdsdokument för hjälpmedel som de olika verksamheterna kan ha som stöd och själva fatta beslut om att följa.	

4.1.1.6 Indikator: Svara för lagerhållning och distribution av hjälpmedel

Beskrivning

Uppföljning av eventuella avvikelser mellan preliminärt leveransdatum och datum när gods är mottaget hos förskrivaren

Bedömning av måluppfyllnad

● Uppnås

Indikator	Resultat	Mål
Leveranssäkerhet, lagervaror som levereras till beställaren inom 10 dagar	● 96	95 %
Leveranssäkerhet beställningsvaror som levereras till beställaren inom 10 dagar	● 80	80 %

4.2 Effektmål: Hållbar organisation

4.2.1 Resultatmål: Ekonomi i balans

Beskrivning

Hjälpmedelsnämndens verksamhet ska bedrivas med god ekonomisk hushållning, kostnadskontroll och långsiktig ekonomisk hållbarhet. Det innebär att verksamheten ska rymmas inom beslutade ekonomiska ramar.

God ekonomisk hushållning är en förutsättning för att även i framtiden kunna ge värmlänningarna en god hälso- och sjukvård.

Det finansiella perspektivet av god ekonomisk hushållning innebär att varje generation ska bära kostnaderna för den service som de konsumerar.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

 Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Bedömning av måluppfyllnad

 Uppnås inte

Kommentar

Bilaga 1 ger en överblick om hjälpmedelsnämndens budget.

Hjälpmedelsnämndens utfall för 2024 visar ett underskott mot budget på 121 tkr (-1,83 %). Resultatet delas lika mellan regionen och kommunerna.

Avvikelse mot budget avser främst personalkostnader 91 tkr (-1,67 %) där sociala avgifter varit högre än planerat. Men även högre kostnader för inköp av övriga verksamhetskostnader 30 tkr (-2,62 %).

4.2.2 Resultatmål: Hållbar arbetsmiljö

Beskrivning

Hjälpmedelsnämnden verkar för en Hållbar arbetsmiljö som stimulerar till engagemang i ett utvecklingsvänligt klimat karaktäriserat av respekt och tillit, där samtliga huvudmän känner delaktighet, medskapande och upplever arbetsglädje i en kontinuerlig utveckling av nämndens ansvarsområde.

Bedömning av måluppfyllnad

Uppnås delvis

4.2.2.1 Indikator: Respektfulla möten

Beskrivning

Hjälpmedelsnämndens överenskomma arbetssätt är basen för arbetet för respektfulla möten. Den överenskomna arbetssätten innebär en strävan mot att:

- samtliga huvudmän är representerade på nämndens möten.
- nämndens ledamöter tar del av introduktionsmaterial och känner sig trygga med nämndens uppdrag och ansvarsområde.
- samtliga ledamöter etablerar god kontakt med aktuell representant i Nätverket för hjälpmedelsfrågor och stämmer av inför nämndens möten. Både ledamoten och representant i nätverket ska vara uppdaterade om nämndens aktuella ärenden.

Bedömning av måluppfyllnad

Uppnås delvis

Samtliga ledamöter har fått möjlighet att ta del av introduktionsmaterial och bedömningen är att samtliga ledamöter känner sig trygga med nämndens uppdrag och ansvarsområde. Hos det absoluta flertalet av huvudmännen har nämndens ledamot och representant i nätverket god kontakt. Dessvärre nås inte målet gällande representation av samtliga huvudmän på nämndens möten.

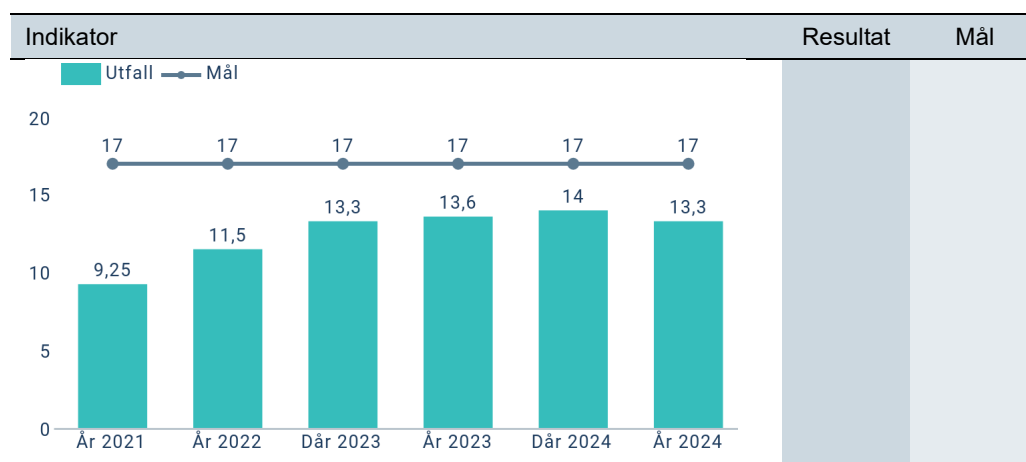
Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

Mål 3: God hälsa och välbefinnande

Mål 5: Jämställdhet

Mål 10: Minskad ojämlikhet

Indikator	Resultat	Mål
Representation och kommunikation		
Inga tillgängliga data		
Närvaro och representation	13	17

Aktiviteter	Status
Modell för kommunikation	✓ Avslutad
Modell för kommunikation syftar till att tydliggöra ansvar och befogenheter när förtroendevalda väljs att representera sin huvudman i hjälpmedelsnämndens. Arbetsätt har utvärderats på sista nämndmötet 2024 enligt vad som beslutats vid tidigare tidpunkt. Samtliga förtroendevalda anser att det är viktigt med väl fungerande kommunikation och dialog med tjänstepersoner.	

4.2.3 Resultatmål: Vi bidrar till hälsosamma miljöer

Beskrivning

Resultatmålet svarar mot Värmlandsstrategins insatsområde Stärka konkurrenskraften och de globala målen i Agenda 2030.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

 Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

Bedömning av måluppfyllnad

 Uppnås

4.2.3.1 Indikator: Minskat miljöavtryck

Hjälpmedelsservice arbetar på flera olika sätt för att minska verksamhetens miljöavtryck.

Bedömning av måluppfyllnad

 Uppnås

Indikatorer				
Rekonditionering och återanvändning av hjälpmedel				
Hjälpmedel, inklusive batterier, rekonditioneras och återanvänds. Syftet är att minska både kostnader och miljöpåverkan. Om inte hjälpmedlen går att rekonditioneras och återanvändas demonteras dessa och användbara delar sparas för att återbrukas vid behov.				
Källsortering				
Källsortering sker i verksamheten och emballage återanvänds så inget nytt emballage behöver köpas in. Hjälpmedel, inklusive batterier, rekonditioneras och återanvänds. Syftet är att minska både kostnader och miljöpåverkan. Om inte hjälpmedlen går att rekonditioneras och återanvändas demonteras dessa och användbara delar sparas för att återbrukas vid behov.				
Tjänsteresor				
Flertalet möten och utbildningar sker digitalt vilket både sparar tid, resor, miljö och ekonomi. Vid upphandling används digitala möten i de delar som är möjligt för att minska antalet resor.				

5 Viktiga förhållanden för nämndens resultat och ekonomiska ställning

Hjälpmedelsnämnden är en liten verksamhet med små marginaler att hantera kostnadsökningar inom befintlig ram utan större ingrepp i verksamheten.

Merparten av kostnaderna är fasta för personal, frakt samt kostnader för system.

Ev kostnadsökningar för MDR samt avtalsökningar slår hårt mot nämndens ekonomi och behovet finns årligen av en uppräknad budget.

5.1 Nämndanalys

Hjälpmedelsnämndens visade ett underskott på 0,121 miljoner kronor. (-1,83 %). Resultatet delas lika mellan regionen och kommunerna.

Underskottet berodde främst på personalkostnader 91 tkr (-1,67 %) där sociala avgifter varit högre än planerat. Men även högre kostnader för inköp av övriga verksamhetskostnader 30 tkr (-2,62 %).

6 Internkontroll

Hjälpmedelsnämnden arbetar med internkontroll enligt följande:

- Mätplan, som beskriver indikatorer och prioriterade aktiviteter, vilka bidrar till nämndens mål.
- Lägesrapporter som beskriver helheten och som kompletterar mätplan. Redovisas genom punkten: Information gemensamma verksamhet 2024
- Baserat på verksamhetens lägesrapport redovisas identifierade avvikelser med fördjupningar med analys och åtgärder.
- Delårsrapport efter andra tertialet.
- Årsredovisning efter 2024.

Under 2024 har internkontrollen utökats genom att inkludera fördjupningar av eventuella avvikelser. Avvikelser identifieras i verksamheten, och redovisas tillsammans med både fördjupningar, analys och åtgärder.